

Begreppsguide till hinduismen

Brahman är den gudomliga verkligheten, världssjälén.

Atman är varje människas innersta, identiskt med Brahman.

Vishnu är en av de stora gudarna i Indien och kan uppträda i flera gestalter.

Rama är en av Vishnus uppenbarelseformer. Rama är en central figur i Ramayana.

Krishna är en av Vishnus uppenbarelseformer. Krishna är viktig figur i Bhagavad-gita.

Shiva är en stor gud i Indien. Ibland avbildas han dansande. Linga markerar Shivas närvaro.

Linga är en pelare som föreställer en eregerad manslem.

Ganesha är elefantguden som är son till Shiva och hans gemål Parvati.

Brahma är skaparguden i Trimurti. Dyrkan av Brahma är sällsynt

Kali är en stor gudinna. Hon tar emot blodiga offer.

Trimurti innebär de tre gudarna Brahma, Vishnu och Shiva i deras funktioner som skapare upprätthållare och förstörare.

Polyteism betyder flergudstro.

Monoteism betyder engudstro.

Benares/Varansasi ligger vid Ganges och är Indiens heligaste stad.

Ganges är hinduernas heligaste flod.

Brahmaner är den högsta kasten. Många av brahmanerna är präster.

"Det är du" (på sanskrit "Tat twam asi"). Med uttrycket menar man att brahman (det) är atman (du).

Dharma betyder ungefär "plikt" eller "lag".

Frälsningsvägar. Det finns flera sätt att nå frälsning inom hinduismen. Man kan gå intellektets väg. Då lär man sig att förstå sambandet mellan brahman och atman. Man kan gå viljans väg. Då bemödar man sig om de korrekta handlingarna. Man kan gå känslans väg. Då satsar man på intensiv gudsdyrkan.

Gandhi, Mahatma. Indisk politisk och religiös figur som ville reformera kastväsendet och göra Indien självständigt. Icke våld (ahimsa) och ickesamarbete var hörnstenar i hans strategi.

Ahimsa är ickevåldsprincipen. Den kan tillämpas på många sätt. Grundläggande är att man visar respekt för levande.

Helig ko. I Indien är korna heliga.

Karma betyder "handling", "gärning"

Kastlösa lever utanför kastväsendet.

Kastväsen. Människor i Indien delas in i fyra grundgrupper, nämligen: 1. Brahmanerna 2. Krigarna och ledarna 3. Bönderna, hantverkarna och handelsmännen 4. Tjänarna och arbetarna.

Mahabharata är ett långt indiskt diktverk. En del av Mahabharata är Bhagavad-gita.

Bhagavad-gita ingår i Mahabharata. Arjuna, som tillhör den ena av två fejdande släkter, är i dialog med Krishna. Krishna berättar bl.a. om att man skall följa sin dharma och om kärleken mellan gud och människa.

Ramayana är ett diktverk där Rama är huvudfigur.

Upanishaderna är en helig skriftsamling.

Vedaskrifterna är en samling skrifter vars äldsta delar är från 1500 f.Kr. Vedaskrifterna innehåller böner, hymner etc.

Maya brukar översättas med illusion.

Moksha är befrielse från återfödelsens kretslopp.

Reinkarnation betyder återfödelse.

Samsara är återfödelsens kretslopp.

Ghi är ett smör som kan användas i vissa riter.

“Det heliga snöret” är ett snöre som pojkar ur de tre högsta kasterna får bära efter att ha lärt sig grunderna i religionen av en guru.

Mantra. Ett mantra är ett heligt ord som man koncentrerar sig kring i meditationen.

AUM/OM är ett känt hinduiskt mantra.

Kremering är vanligt inom hinduismen. Gärna vill man brännas i Varanasi och få sin aska strödd i Ganges.

Yoga. Ordet används på många sätt, ofta som en beteckning för en metod för att nå förening med gud.

Meditation är tekniker för att uppnå koncentration, tömma medvetandet och behärska kropp och själ.

Pilgrimer vallfärdar till heliga platser.

Puja innebär ungefär dyrkan eller bön.

Radband är ett snöre med kulor som används vid bön.

Tempel förekommer i en mängd varianter. Många är mycket rikt utsmyckade.

Guru är en lärare.

Holi är en glad religiös högtid som firas vid fullmåne under våren. Man tänder eldar, offrar och leker med färgat vatten. Bakgrunden är guden Krishnas lek med herdinnorna.

Sati “helig kvinna” innebär änkebränning.

